

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:				Felelős szerkesztő:	Laptulajdonos:	A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.	
Egy negyedévre	2 kor.	Egészévre	8 kor.	ZÁDORY KÁROLY.	FIGULI ANTAL.		
Fél évre	4 „	Egyes szám ára	20 fillér				

Az ébredő társadalom.

Minden korszaknak meg volt, meg van és meg lesz a maga uralkodó jelszava. Volt idő, midőn a magyar hazafiak így üdvözölték egymást: „Tengerre magyar!”, majd ekként: „Talpra magyar!”

A viszonyok változtával változnak az emberek és az uralkodó jelszavak is. Ma ezt hangoztatja az egész ország: „Pártoljuk a hazai ipart!”. És nem indokolatlanul száll ezen figyelmeztetés szájról-szájra. Nagy bordereje van ennek.

Tapasztalaton alapuló köztudattá érlelődött immár, hogy — ámbár földmivelő állami vagyunk — magában a földmivelés, nem boldogíthatja a nemzetet s haladásához, közgazdasági és kulturális fejlődésének biztosításához más tényezők közrehatása is szükséges és pedig elsősorban a hazai ipar erejének, termelésének közhasznu értékesítése.

Felismerte ezt a nemzeti közvélemény és az ország kormányzata, gondoskodásának egyik legfőbb tárgyát képezi az iparosok szakszerű kiképzése.

A mi vidékünk égalji és földrazi fekvésénél fogva nem nyújt alkalmat, sem elegendő talajt a földmivelésre s őslakosaink fél-nomád foglalkozási körükben tespednek s a bennük rejlő közgazdasági érték teljesen kárba vész. Ott furulyáznak az erőteljes ifjak naphosszat a rozoga kunyhóban,

vagy a hegytetőkön barangolnak. Az itteni iparvállalatoknál, vagy iparos-műhelyekben milyen előnyösen érvényesülhetnének.

A román pópák, tanítók, és a körjegyzők volnának hivatva felvilágosítani a román őslakosokat s arra bírni, hogy gyermekeiket iparosokká nevelni is, igyekezzenek.

Más román vidéken felfogták már a kor intő szövegét. A múlt évben a román iparostanulók száma volt: Brassóban 178, Szebenben 21, Medgyesen 7, Szászvároson 78, Beszterczén 44, Erzsébetvároson 39, Fogarason 52. Pár évtized előtt alig lehetett hallani, hogy román ifju iparos pályár a lépett volna. A fenti statisztikai adatok eléggé bizonyítják, hogy az iparpártolás a románok életébe is bevitetett és pedig eredményesen. Csak itt a Zsilvölgyben, ezen a vidéken nem tudnak szakítani az őslakosok a túnyasággal, a semmivéssel. Hogy kiket terhel ezért a felelősség, azt bővebben fejtegetnünk sürgősségtelen.

Hazai iparunk fellendülésének egyik legfőbb akadálya az is hogy a magyar fogyasztó község nem érdeklődik kellő mértékben a hazai gyártmányok iránt s ennek folytán nem ismeri eléggé a hazai beszerzési forrásokat. Továbbá, hogy rajong az idegen gyártmányokért a magyar fogyasztó község.

A magyar társadalom lelkiismerete felébredt s kiadta a jelszót: „Pártoljuk a hazai ipart!”

A m. kir. kereskedelmi muzeum a társadalom részéről megindított mozgalomnak s illetve

az erre hivatott tényezők óhajának megfelelni kívánván, a hazai ipari termelésnek a hazai fogyasztó községgel lehetőleg széles körökben való megismertetése céljából kiállítási ciklust rendez olyan hazai házi-, kézmű- és gyáripari cikkekkel, melyek közvetlen fogyasztás tárgyát képezik.

A m. kir. kereskedelmi muzeum ezzel kiveszi a maga részét abból a nagy közgazdasági akcióból, a melyeket a m. kir. kereskedelemügyi kormány a hazai ipar és kereskedelem érdekében megindított s a melynek közvetlen célja az, hogy a fogyasztó község meggyőzőessék arról, miszerint szükségleteinek legnagyobb részét a hazai ipar révén is kielégítheti.

E cél szolgálatában rendezi az országos ipar-egyesület közreműködésével a jelzett kiállítás első ciklusát s gondoskodott a siker biztosítása tekintetében oly társadalmi eszközökről is, a melyeket az eddig szerzett tapasztalatok alapján a leghatályosabbnak ismert meg. Intézkedett ugyanis egyebek között aziránt, hogy a kiállítási ciklus lelkes honleányokból álló bizottság védelme alá helyezzessék, a mely a kiállításoknak a székesfővárosi társadalom minden rétegében való propagálását tekinti főhivatásának. Gondoskodni fog továbbá oly katalogus készítéséről, mely első részében ismerteti a kiállításban résztvevő iparosok telepeit, ezek berendezését, termelő képességét és felsorolja az egyes telepek által előállított cikkeket; második részében pedig tájékoztat nyújt az egész ország termeléséről az illető cikkekben,

„Petrosény és Vidéke” tárczája.

Egy kép.

Mély álmainba' gyakran ejjel,
S nappal, ha ébren álmodom,
Lebegve tün elém egy kép fel
S nem tűnik el, követ nyomon.

A szürke ég alatt egy völgynek
Csöndes, rideg magánya van,
Lehercadt dísz a mezőknek,
Az erdő pusztá, lombtalan.

Ködös november súlya nyomja
A hangtalan, rideg leget,
Miként a lét fájó síkjára,
Az erdőn át sohaj rezeg.

S rágyogni a zord éj ölében
A völgy sötét homályán át
Látom vidám, pirosló fényben,
Egy házikónak ablakát.

Mind boldogok, kik élnek ottan,
Elrejtve titkon e helyen.

Csak egy nem az, ki elhagyottan
Az uton ballag csendesen.

Mig teste reszket a hidegben,
Közel vihartól fél, remeg,
Burkolva mégis bő köpenyben
A szív gyorsan ver és meleg

És hallja, hallja vig kacajját
A ház boldog lakóinak
S az ablakon át árnyakat lát,
Mint ingra, lengve szállanak.

Szive megtelt mily szerelennel,
De könyek fűtyla van szemén,
Mert helyet ott csupán ő nem lel
E boldog háznak rejtékén.

Kézét kacsolva néz az égre
S keservesen így fölzokog:
„Körülből én, csak én kitépre:
Szeretve ők mind boldogak!”

Nem vet világot, fényt nyomára
Nem egy ház küszöb sehol,
S tárt ajtajával őt nem várja
Egy kis lak, egy zug valahol.

E zord időben csak ő járja
A völgy kietlen bús ölet
S leszálta elhagyott útjára
Süvöltő szél s a mély sötét.

És menni látom búsan, halván
A rémes éj homályain,
Mig eltűnt e kép álmainmal
S szívéből el a bú, a kín.

II. I.

Othonn.

Midőn elkezdődik a fürdőévad, midőn mindenki azon töri a fejét, melyik fürdőben volna jobb nyaralni, akkor én is mind az iskolás gyermek a szünidőre, örömtelt szívvel gondolk arra, hogy én is mehetek, nem-sokára nyaralni: haza.

Mennyi boldogságot rejt magában ez az egy szó, az én számomra: haza!

Pedig csak egy kis helység, a nagy magyar Alföldön, de nem eserelném el a világ első fürdőhelyével.

Tavaszaal ha látom az élet fakadását, a zöldbe borult mezőt, úgy elfog a honvágy, oh! hogy szeretnék szárnyakkal bérni, s röpdülni haza, tihozátk u' édes jó szülők.

Mily boldog vagyok, midőn a vonat ott ro'og már velem a délibabos síkságon, midőn már látom a távolba

megnevezve az összes iparosokat, ezikeiket s lehetőleg bemutatva végjegyeiket és felsoroltav azokat a kereskedőket, a kiskereskedőket, a cikkek kaphatók. Ezzel maradandó reklámot csinál nemcsak a hazai iparnak, hanem minden egyes iparosnak és kereskedőnek.

A kiállítási ciklus f. é. május hó elején nyílik meg Budapesten olyan hazai, házi, kézmű és gyáripari ezikekből, melyek közvetlen fogyasztás tárgyát képezik.

Ez alkalommal kiemeltük, hogy a kiállításban való való részvétel semmi költséggel sem jár sőt a kiállítási árak is 50% szállítási díjkezdvevényben részesülnek.

Ennek a kiállításnak üdvös célját is szükségtelen bővebben ismertetnünk.

A társadalmi lelkiismeretből fakad a hazai iparpártolásra irányuló nemes törekvés. A fővárosban, a vidéken; egyletek, testületek, intézetek szövetkezettek arra, hogy esakis hazai iparcikkeit s kizárólag hazai gyártmányokat fogyasztanak s társadalmi uton oda hatnak, hogy ezen törekvést minél szélesebb körben propagálják, mely ha sikerre vezet, — a mi iránt kétkedni sem szabad, — akkor évenként sok millió forinttal gazdagabb lesz az ország.

Nagyon kíváncsi voltam, hason célból nálunk is szervezkedni azon tudatban, hogy a hazai iparpártolással a nemzeti közvagyonosodást mozdítjuk elő,

—><—

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Vulkán, 1900. márc. 1.

Tek. szerkesztőség!

Meglepetve olvastuk a P. és V.-ben, hogy a vulkáni körjegyzőség felső községei mozgalmat indítottak a körjegyzői székhelynek Lupénybe helyezése iránt. Oly meggyőző érvek és indokok soroltatnak fel a tervezett arondírozás mellett, hogy első tekintetre annak méltányosságát, igazságos voltát vitatni is alig lehet.

Hogy nekünk vulkániaknak nem áll érdekünkben a körjegyzői székhelynek Lupénybe helyezése, az igen

természetes, bár életbevágóbb közérdeklünk előmozdítására kevés előnyt tapasztaljuk. Ha minden egyévtől eltekintve a községi közlekedési utat vesszük bírálat alá, akkor arra a gondolatra jövünk, hogy mi velünk ugyan senki se törődik. Egyetlen egy községi vicinális utunk volna, de arra elmondhatjuk, hogy az sincs a valóságban, csak a térképen. Amde a térképen nem járhatunk, a községi uton még úgy se. A repülőgép és a kormányozható léghajó még nincsen feltalálva, tengelyen és vízi járműn nem közlekedhetünk, sőt a községi uton gyalog sem.

Igaz, hogy földre esik a község, de ez nem ok arra nézve, hogy a lakosok érdeke teljesen elhanyagoltasék.

A köszöntőbányában üzött foglalkozás után több mint ezer ember él. Ezek a világtól elzárva, be vannak szorulva a völgykadandba s onnan ki se mozdulhatnak. A szénegő telepen szintén több száz ember foglalkozik. Ezeknek élelmet kell odaszállítani s egyéb szükségleteik is vannak, de közlekedési útjuk nincsen. Ha a bányatulajdonosok meg nem engednék, hogy az ő iparvágányukon gyalog járassanak, akkor abszolút be volna zárva a völgylakók. Csakhogy mindent nem lehet gyalog szállítani. A faszenet, kocsikon szállítják a vulkáni állomáshoz. A kinek nincsen fogalma az állatkínzásról, nézze meg a vulkáni községi uton közlekedő faszenzállító igákat s meg fog győződni arról, hogy az állatvédelemre szükség van, hogy milyen embertelenség az állatkínzás. A kosi tengelyig súlyd a feneketlen sárba mindenütt és a szegény lovakat ütök verik, míg nagy nehezen ki nem eviezkélnék a sártengerből, vagy a párájukat ki nem lehelik.

És ezt az egyetlen egy, pár kilométernyi községi utat sem hozza legalább járható állapotba a községi előjáróság.

Nem tudjuk, nem is állítjuk, de feltételezzük, hogy a községi közmunka nincsen is előírva. Ha igen, annál rosszabb, mert emberemlékezet óta az egyedüli községi ut javítva nem volt. Mi történt akkor a közmunkával?

Pedig milyen könnyű volna az utat megcsinálni, jókarban tartani. A patak mindenütt közvetlenül az ut mellett foly, medréből s partjáról a köveket gyermekek is odahánynak az utestre s ott csak el kellene egyengetni s kész volna az ut.

Még ennyi se tenni: valóságos rossz akarat!

Van még egy lényeges körülmény, mely még súlyosabbá teszi a mulasztást.

A vulkáni bányatulajdonosok a közteherviselés arányánál fogva a községi ut nagy részét jó karba hoznak s ezt törvényesabba köteleességük mértékét meghaladó módon teljesíteni hajlandók is lennének. A szénegő vállalat ugyancsak érdekeltsége mértékét meghaladó arányban járhatóvá tenné s fenntartaná a községi ut másik nagyobb részét s így a közmunka szolgáltatási teljesítésére köteles lakosokra alig érezhető teher nehezuha.

Hogy ily körülmények között senki sem gondol

az utra, az már igazán több mint bűn s reméljük, hogy ha a felettes hatóság tudomást szerez erről a botrányos állapotról, kötelessége teljesítésére fogja szorítani az előjáróságot.

Ha t. szerkesztő ur látta volna a vulkáni községi vicinális utat, bizonyára élénkebb színekkel esetelte volna a fentebb ismertetett tényt.*

Ezuttal csak a legégetőbb bajunkról tesztek említést, ily uton remélve annak orvoslását, de ez az egy is eléggé indokolja azon közönyösséget, mely a körjegyzői székhelynek Lupénybe helyezésének felvetése alkalmából itt tapasztalható.

r. t.

*) Tapasztalatból állíthatjuk, hogy az említett botrányos állapotot nem lehet hűen leírni.

Szerk.

UJDONSÁGOK.

Halálozás. Borbátvizi Balázs Árpád, petrosényi volt állomás főnököt, jelenleg piskii m. á. v. forgalmi főnököt szép műveltségű s társadalmi életünknek egykori kedvelt és közszeretettnek örvendett tagja, forrón szeretett neje, szül.: Vendrenszky Irén uró elhunytával súlyos csapás érte. A petrosényi vasuti tisztikar és fűtőház díszes koszorút helyezett a ravatalva s a temetésen a hivatalfőnökök által képviseltette magát. A halálesetről a mélyen szomorodott család a következő gyászjelentést adta ki: Borbátvizi Balázs Árpád m. v. forgalmi főnök mint férj, borbátvizi Balázs Sándor mint fia, özv. Vendrenszky Jánosné mint anyja, Dr. Murádi Árpádné, Vendrenszky Oszkár testvérek, borbátvizi Balázs Bálint mint após, borbátvizi Balázs Liza, Róza, Ödön, Farkas és Dr. Murádi Árpád sógornók, illetve sógorok és számos rokon, mely fájdalomtól lesújtva, megtört szívvel jelentik a forrón szeretett hitves, anyja, testvér és rokon: borbátvizi Balázs Árpádné szül. Vendrenszky Irénnek élete 38-ik, boldog házasságának 21-ik évében, hosszu szenvedés után e hó 27-én délután 6 órakor bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogultnak hűlt tetemei március hó 1-én d. e. 10 órakor fognak Piskin, a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és az napon d. u. 2 órakor Borbátvizen örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miséldozat az elhunytak lelkiüdvéért március hó 3-án fog az Úrnak bemutatni. Piskin, 1900. február hó 27-én. Áldás, béke poraira!

— **Kinevezés.** Hunyadvármegye főispánja Szoukup József okleveles jegyzőt hátszegi járási írnokká nevezte ki.

— **Isten veled! Isten veled!** — E bucsú szöveget mondotta folyó hó 1-én 83 leánya a 84-ik kis társnő sírja szélénél. — Február hó 28-án meghalt a kis Almás Jolán, az állami iskola III-ik osztályú növendéke. Volt iskolatársnő összerakták fillérjeiket és esinos kold

kéklő Mátra hegység ormait, tudom, hogy közel vagyok már az én édes jó szülőimhez.

Az utolsó állomást elhagyva, minden fa, minden bokor, s a lombosfák közül előkandikáló fehér házak régi ismerősként üdvözölnek. S midőn felismerem a mi sárga házunkat, azokkal a fehér oszlopokkal, akkor... nem is dobog már az én szívem, hanem valóságos boszorkánytáncot jár.

Végre nagyot fűttem a vonat, s megáll az én kedvemért, (mert csak feltételez megállóhely) egy pillanat alatt, karjaim, az én drága jó szülőim nyaka köré fűződnék.

Mert kint vannak epedve várták rég nem látott gyermeküket.

Nem csak ők vannak kint, hűséges, öreg szürke kutyánk is, ő aztán hamarosan végét szakítja az ülékezésnek, mert majd lever lábaimról, úgy ugrándozik örömeiben, s ha szerencsétlenségemre megismogatom hű öreg fejét, öröme tetőpontra érve, akkora futkározást visz véghez, hogy örvendek midőn hamarosan bejuthatok az udvarra, őt a kapun kívül hagyhatom, s mikorra ő átvégződik a kerítésen, én már biztonságba helyeztem magamat, tulságos szeretetének nyilvánítása elől.

S hazaérve, ajakamon előtörnek Tompa Mihály szavai: „Itthon vagyunk haza jöttem valahára.”

Oh! hiszen az én lelkem, is oly nehezen várja ezt a boldog órát: Midőn gyermek lehet újra.

Jó anyámnak első dolga volna, engem megtönni mindenféle kedvencz étellemmel. De az nem megy olyan könnyen. Nem tudok én megnyugodni addig, míg mindent sorba nem nézek, úgy van-e mint régen?

Először a szobákban nézek szét, s onnan futok a kertbe, fát, bokrot, virágokat szemügyre venni, végig nézem nagy kertünket. Végre betérek az istállóba, sorra nézem a lovakat, teheneket és baromfiakat, de ezek már mind újabb nemzedékek, de azért jól van, minden a régi renben van, nem változott semmi. Talán nem is igaz, hogy már vagy nyolcz év óta, távol vagyok innen?

Vacsorához azután, szerencsésen oda jutok, Leülök kedvencz helyemre (a gangon levő régi diványra, jó anyám mellé), vacsora közben beszélgetünk, ők is tudnak nekem érdekes dolgokat mondani, én is nekik, sokat tudok ma beszélni. Boldog vagyok: „Gyermek lettem újra...”

Ott ülünk mindnyájan, jó apám pipára gyújtva kérdez tőlem egyet-mást.

Este van már. Lassanként kigyullnak a pásztor-tűzek és a pásztorok elkezdik furulyázni azokat a melabus nótákat, amelyeket csak a delibábos magyar alföld pásztorai tudnak kieselni, az ő kiesiny tilinkójukból.

Az égen is egymás után gyúlnak ki, a fényes csillagok (még ezek is más formák ma) éppen a fejem fölött ragyog a gönczölszeker. A kertünk végén levő, óriási lombos tölgyfa mögött derengő világosságról látom, hogy a hold kezd feljönni. Nemsokára meglátom, hatalmas vereskorongját, s mennél feljebb halad, annál kisebbé válik, végre felölti rendes formáját s halad tova, csillagos kék pályáján, s előzönlő sapadt fényével a földet.

A százasos tölgyfából előröppen egy-egy bagoly, (hát ti is megvagytok még?) egyhangú kukkolását hal

latva, keres táplálékot magának. Tanyáznak ott a fa odvában baglyok, vörösek, s én oly örömmel látom ezeket viszont.

Végre elhangzik a pásztor tilinkó utolsó zokogása, esend honol köröskörül, csak a tücskök cziripelnek még s a távoli nádasérből ide hangzó bölömbika bűgása töri meg az éj esendjét.

És én nézem-nézem a fejem felett úszó fehér felhőket, s elgondolkozom az életről, úgy érzem nincs boldogabb korszak, az emberi életben a gyermekkor. Mig gyermekek vagyunk, mennyi reményt fűzünk az élethez és csupa rózsaszálakból tudjuk szőni-fonni a jövőt.

Hanem azután, midőn már okosak vagyunk, midőn mindenki, mindenben csalódunk, hogy tépődnek foszlányokká a remények! hogyan omlanak össze a képzelet alkotta fellegrak! Nem tudunk már álmodni!

Nem tudunk már álmodni! S én csak azt az álomvilágot sajnálom. — Ugy gondolom, hogy a gyermek álmok varázsát, egyedül ti költők tudjátok megőrizni egész életen át.

Habár az élet vihara a ti lelketeket sem hagyja érintetlenül, megtaláljátok a vigasztalást, a szabad természet ülén... Mert értitek az ő csodás beszédét... Értitek a fák között el-eluhanó szellő suttogását... Értitek a hegyen, völgyön tova siető patakok hullámainak eszegeését... sőt értitek annak a kicsiny-kis bogárnak a zümmögését is... Fenkölt lelketek a zengő madarak énekével röplő föl-föl, az örök mindenség alkotójához.

Én bámullak, irigylek titeket!

szorút vettek és elhelyezték a kis ravatalon. Aztán pedig fehérbe öltözött kiskisértek utolsó útjára. A tavasz első virágait gyűjtötték össze s azt dobálták be a kiskoporsó után, miközben könnyeiket hullatva zokogták: Isten vedel! Isten vedel! . . . A tanterületet képviselték a temetésen Homieskő Gizella és Vigh Nándor. A gyászmenetet az állami iskola gyászlobogója nyitotta meg.

— **Az időjárás** szeszélyeiben gyönyörködhetik Petrosényi közönsége. Mig karácsonykor még őszi idő járt, a farsangon pedig verőfényes tavaszi nap sütött, a nagy bőjt végre meghozta tavasz felé a télen annyira várt havat. Ugyanis f. hó 2-án egész nap és éjjel folyton hullott a hó; most vastag fehér lepel borítja a földet és a járdákat úgy, hogy az amugy sem valami széles kövezeten a közönségnek meglehetősen nagy fáradságába kerül a közlekedés, melyet alig pár dm. széles taposott ösvény közvetít; s így az ember, ha térdig nem akar a hóban mászkálni, kénytelen az előtte menő kényelmére bízni a maga lépteinek gyorsaságát. Hát persze: „Lassan járj s tovább érsz!” No meg aztán a szembe jövőkkel való találkozás és kikerülés valóságos czirkuszi fényes produkciókra kényszeríti azt, ki félti magát a meghűléstől. Hisszük is, hogy a háztulajdonosokban elég nemeslelkűség lakozik s elfogják takarítani házaik előtt és környékén a havat; s hogy kedvők legyen erre, inkább előre ajánljuk e bajt az illetékes hatóság figyelmébe.

— **A livazényi hidépítés** gyorsan halad. A Magyar-Zsil egyik partján már 3 méternyre a másik parton egy méternyre kiemelkedik a kolosszális híd fő a vízszín fölött, melynek alapozása 8 méternyre lent van a vízfenék alatt. Nagy megnyugvására szolgálhat a közönségnek, hogy a nagy forgalom közvetítésére szolgáló ezen mű a legszigorúbb ellenőrzés mellett épül. A vármegyei államépítészeti hivatal főnöke: Lukács főmérnök gyakorolja a főfelügyeletet s Schwarz áll. ép. mérnök csak nem naponkint. Lakatos Géza m. utbiztos pedig folytonosan ellenőrzi az építést.

— **Gyors intézkedés.** A napokban egyik este a Cetate-Bolifél vezető állami uton levő hid gerendája eltört s e miatt a közlekedés fennakadt. Az az hogy csak az éjjeli közlekedés akadt fenn mert a közönség tudomást sem vehetett még az akadályról, mi alatt Lakatos Géza vármegyei utbiztos rögtön intézkedett annak elhárításáról s éjnek idején fáradságot és anyagi eszközt nem kímélve munkásokat vitetett, hogy a hidat rendbe hozzassa. A mi sikerült is neki ugyannyira, hogy már reggel bátran hajthattak keresztül az arra járó szekerek és kocsik. Ezt pedig nem a tény érdekességéért közöljük, hanem jól esik regisztrálnunk azt a jelenséget, midőn egy hivatalnok feladatának tudatában kötelességét nem a szokásos hosszadalmas sablonos eljárás szerint fogja fel, hanem a körülményekhez méri, s a szerint lelkiismeretesen teljesíti is.

Oh! hogy vágnám én is a ti magas röptű gondolatokat követni. . . De belátom, hogy prózai lélek nem követhet titeket. . . Csak úgy érzem, midőn ezek a lanya szellők körültem lengedeznek, hogy én is szeretnék egy parányi kis szellővé változni, s szálani ezekkel a fehér hattyúkint úszó fellegekkel, elmerülni velük az örök semmiség ürébe. . . De nem, mégsem vágyom innen, hiszen boldog gyermek vagyok, ki-ről jó szülői gondoskodnak s kinek nincs egyéb gondja mint virágokkal ápolni, galambot etetni, s tarka pillangók után futkosni a kisebb gyermekekkel.

— De most jut eszembe, hogy ezek a kis gyermekek nem az én régi játszótársaim, hanem az én két kicsiny fiam, (mégis olyan mintha változott volna az idő) mindegy, azért én mégis a régi boldog gyermek vagyok, bizonyítja ezt az ismerős, holdvilágította csendes est, amely olyan igaz boldogsággal tölti el, gyerszeretettől áthatott szívemet. Oh, bár sokáig élvezhetném azt a boldogságot, hogy minden évben egy-két hónapig, az élet gondjaitól szabadulva, gyermek legyek újra, jó szülőim házában.

Ella.

Babonák.

Gólya ha fészkel háztetődön, egyetértés. Fekete kutya vagy lud ugyanott, tűzvész.

A kemény tetején turbékoló galamb azt énekl, hogy szerelem ütötte fel tanyáját hajlékodon.

Ha fecske fészket rak ablakod fölött, békesség lesz házadnál.

Patkány a háznál, pusztulást jelent.

Ha szarka fut keresztül előtted az uton, rossz hírt hallasz, vagy kettőnek találkozása, ez kellemes újság.

Fekete macska, fehér tyúk udvaromon, jó szerencsét hoz.

— **A hunyadmegyei gazdasági egyesület** 100.000 drb. nemes földügynak ingyenesen való kiosztása czéljából felhívja mindazokat, kik azokra számot tartani kívánnak, hogy ebbeli szándékukat az egyesület titkári hivatalának sürgősen jelentsék be.

— **Uj magyar koakszgyár.** A Zsilvölgy jelentőségét kétségtelenül emeli az „Urikány-Zsilvölgyi Magyar Köszénbánya Részvénytársaság” területén Lupényben létesítendő koakszgyár, melyre a telepengedélyt és iparigazolványt a petrosényi főszolgabíró már kiadta. Az új iparvállalatról tettünk említést s annak fontosságát és horderejét is méltattuk s most a telepengedély kiadása alkalmából felemlítjük, hogy ezen nagy vállalat részint vállalat, részint házi kezelés útján az építkezések nagyobb arányu foganatba vételének idejére. — a jövő tavaszra — már több millió kézi- és gyári tégla szállítását biztosította s ez a roppant téglá szükséglet részint Lupényben, részint Petrosényben fog készítettetni. Már ez sok családnak nyújt biztos kenyérkeresetet s aztán, a koaksztermelés, szállítás stb. még több család megélhetését fogja biztosítani.

— **A főemelt postadijakk.** A m. kir. posta- és táviratigazgatóság az alábbi figyelmeztetést teszi közzé: Még mindig adnak fel olyan postai leveleket, a melyek január 1-vel hatályon kívül helyezett régi díjszabás szerint vannak bérmentesítve és melyek után a postahivatalok postadijat kivetni és a czimzetektől behajtni kénytelenek, a mi számos esetben fészérolásra ad okot. A levelező közönség ilyen kellemetlenségektől megkímélheti magát, ha az új díjszabáshoz alkalmazkodik és ennek a következő, az előbbi tarifától eltérő teteleit figyelembe veszi:

1. A külföldre szóló közönséges levelek bérmentesítésének díja 15 gramonként, nem mint eddig volt 10 kr — 20 fillér, hanem 25 fillér. Kiveendők a Németországba, Szerbiába, Montenegróba, Boszniába, Herzegovinába, és Ausztriába szóló levelek, melyek továbbra is az előbbi tarifának megfelelő módon 10 fillérrel díjazandók.
2. A nyílt levelezőlapok díja, ha Ausztriába, Németországba, Boszniába vagy Herzegovinába, Szerbiába vagy Montenegróba szólnak nem mint eddig volt 2 kr — 4 fillér hanem 5 fillér. A többi külföldi levelezőlapok díja 10 fillér.
3. Az ajánlási díj a helybe szóló ajánlott küldemények kivételével, nem mint eddig volt 10 kr. — 20 fillér, hanem 25 fillér.

— **A hírlapjegy.** Elkészült az új hírlapbélyeg is. Szép kis sárga kép, csak egy kis baja van. Az van rányomtatva, hogy *hírlapjegy*. Ország-világ — a nyelv-tudósok tudnák megmondani, mióta — bélyegnek hívják magyarul a bélyeget. Van levélbélyeg, okmánybélyeg, hírlapbélyeg és a többi. *Jegy* is van, például színházjegy, vasuti-jegy, véd-jegy, hang-jegy, szabad-jegy, anya-jegy. De azt még magyar embertől nem hallottuk, hogy a trafikban okmányjegyet kért volna, a színházban pedig karzati bélyeget. Kíváncs volt, hogy ha majd ezek a bélyegek elfognak, nyomassák az ujakra azt, hogy hírlapbélyeg vagy újságbélyeg, vagy nyomasson akármit, csak azt ne, hogy *jegy*. Annára belelte magát már a magyareMBER a *jegy* és *bélyeg* megkülönböztetésébe, hogy minden indok nélküli változtatása a megnevezésnek, szinte fülsértő. Nem hisszük, hogy a magyar tudományos akadémia, vagy kiváló s szaktekintélynek elismert nyelv-tudós, proponálta volna ezt újabb elnevezést. Nemrég tudósunktól, hogy gyufa-e a gyújtó? Azt a feleletet kapta, hogy nem gyufa, hanem gyújtó. Azóta ez van a skatulyákon. Nem vitatjuk hogy melyik elnevezés helyesebb, de legalább van valami alap, mely a változtatást indokolja.

— **A francia nyelv hanyatlása.** Az idei „Almanach Hachette” szerint 125 millió ember beszél angolul, 100 millió oroszul, 70 millió németül s csak 50 millió francziául. Holott a művelt világ beszélt francziául. Oroszországban ma épp oly divat az angol vagy német nevelő, mint a múlt században volt a francia nyelv-tel lassankint kiszorítja a flamand. Diplomáciai nyelvünk ma éppoly joggal tarthatják a németet vagy az angolt, mint a francziát; s nem is érintkeznek ma már a diplomaták francia nyelven csak a francziákkal és egy pár exotikus néppel.

— **Magyar ember kincses háza** czim alatt a m. kir. földmívelésügyi miniszter ur népies gazdasági munkát ad ki, mely munkából a mezőgazda megismeri az egyes mezőgazdaságviteli ágakat, haszonvételi ágakat haszonvételi módokat, a mezőgazdát érdeklő törvényeket, a biztosítás ügyét, a házi ipart, szövetkezt. A kis gazdákat a gyakorlat és tapasztalat által bebizonyított igazságok és szükséges tudnivalók felől tájékoztatja az. Hogy a munka tanai minden egyes kis gazdához

utat találjanak Hunyadvármegye összes elemi iskolai tanítói közül mindazoknak, a kik e tanoknak — élő szóval való megmagyarázásával és kifejtésével népünknek e téren jó és hasznos szolgálatot ohajtanak tenni a min. ur a „Magyar gazda kincses háza” czimű munkát díjtalanul megküldi, ha ez iránt levelező lapon a m. kir. földmívelésügyi min. gazdasági szakoktatási osztályában jelentkeznek.

— **Márczius 15.** A sajtó és gondolat szabadság, valamint a népjog és szabadság kivívásának emlékünnepe Petrosényi hazafias ipartestület szép innepséggel és társas közvacsorával üli meg. A részletes programot jövő számunkban közöljük.

—

CSARNOK.

Fillérestély.

Farsang utolsó napján, mult hó 27.-én fillérestély volt a Wagner szálloda nagytermében, mely alkalommal:

Brunner C. F. „Költő és paraszt” czimű remek nyitányt adtak elő Varjassy Vilma k. a. és Lányi Béla ur zongorán és Bakos József ur hegedűn igen szépen s összevágóan. A precíz előadást zajos éljenzéssel és tapsal jutalmazta a közönség.

Rosznáky Géza ur lépett ezután az emelvényre s előadta Gabányinak „Az öngyilkos” czimű vig monologját, rokonszenvesen mutatva be a szellemesen megírt desperátus alakot. Tetszés nyilvánalással adott a közönség elismerésének kifejezést.

Popp „Rapsodie”-jában a már ismert virtuozitását jutatta érvényre Pan János ur, hegedű szólóval gyönyörködtetve a közönséget. Bruckner Frigyes ur zongora kísérete szintén magas színvonalon volt.

A tetszészaj csillapultával: Benyó Ilon és Kreffly Margit kasszaszonnyok játszottak zongorán négykézre Meyerbeer „Afrikai nő”, czimű kitűnő, nagy zenealkotását, kiváló rutinnal s a közfigyelmet lebilincselő precízitással s viharos tetszést aratva.

Igen szépen játszottak egy hegedűn duettet Löwy Jenő és Bakos József urak, több keves népdalt. Megkaczagtatták a közönséget a Duduj-banda játékanak utánzatával. A közönség nem szűnő kíváncsának engedve produkciójukat megismételték.

Buzás Vilmos ur határozottan szavalta Petőfi „Ambrus gazdáját s megérdemelte a kitüntető éljenzést.

Liszt F. „Rákóczy induló”-ját kiváló gyakorlottságra valló zenei tudással játszottak zongorán Benyó Ilon és Kreffly Margit kasszaszonnyok. Ezen játéukért is halás elismeréssel aldózott a közönség.

A műsor záradékát képezte az álarcos bigofon zenekar produkciója s a gy derűtséget keltett, midőn a közreműködők egyenként elszókdóstek s a belemeledett karmester még mindig ütötte a taktust.

Majd következett a táncz, mely bőjt fogadó szerda hajnalán ért véget.

A diszes közönség, zsufolásig megtöltötte a nagytermet és az éttermetek s igen jól mulatott.

Ez az estely volt a különben esendesen lefotyt farsang záró mulatsága.

—

Bur nemzeti dalok.

Franciából fordította: Vajda Victor.

I.

Ismersz népet, hős csoportot,
Mely ős jogért sok vért ontott?
S mégis nyögte a rabigát,
Idegennek türte szavát.
Rab e nép már többé nem lesz:
Szabad zászló, immár lengesz,
Dicsőn jelzed azt az utat,
Győzelemre a mely juttat,
Függetlenül élünk, halunk:
Im ez, mostan, a jelszavunk.

II.

Ismersz földet, hol nemzetek
Irígyelve leselkednek?
Hol szép az ég, das a talaj
Diszlik növény s az állatfaj,

Bányánk kincse világot rejt
Viszhang, dalra vig választ ejt,
Borunk, buzánk, tanyánk körül
Vitéz sereg hűn tömörül.
S jutalmul a függetlenség
Néz rá, mint a legméltóbb ék.

III.

Ismeresz végre egy államot,
Mely igazi törvényt szabott?
S bár kicsiny még, átkozott britt,
Gögye onnan rut esorbát vitt.
Bősz ellenség felénk tolong,
Transzvál fia bátran kiront.
Ügye szent ügy, Isten védi,
Golyóját is ő vezényli
Mindenható, ki vele vagy,
Léted örök s igazán nagy.

Különfélék.

× **A varrótú statisztikája.** Mily parányi és olesó jószág egy varrótú, mindnyájao tudjuk, de hogy mily óriási mennyiséget használnak el belőle évenként, arról jóformán sejtelmünk sincs. A Prometheus szerint csak az egy Németbirodalom 1896-ban 12230 q. tüt, 132 millió korona, 1897-ben 10420 q.-t 112'8 millió és 1898-ban 8610 q.-t 92 millió korona értékben szállított a külföldre. Ha a számokhoz hozzávesszük a nagy belföldi fogyasztást, mégis csak igazat kell adnunk a közmondásnak, hogy sok kicsi sokra rug.

× **Hogyan párbajoznak Kentuckyban.** Amerikában különösen a déli államokban, gyakran megesik, hogy két ellenfél revolvért ránt egymásra az utcán s addig lövöldöznek azután a míg az egyik, vagy mindkettő halva marad a különös párbaj színhelyén. Többször megesik, hogy az utcán járókat lövik le.

Ötletek.

— Stettenheim —

Vannak hölgyek, akik azért nem mennek bálba, mert nincs mit — levezniök.

A kuliszatologatók abban különböznek a rendezes uraktól, hogy a dekorációkat a hátukon hordják.

Minden bűvész csaló. Mert ha igazán bűvész volna, nem volna szükség arra, hogy pénzért mutogassa magát.

Ha Sokratest nem mérgezték volna meg, talán ma már nem is élne.

Gyermekeinket megtanítjuk beszélni és haragszunk rájuk, ha nem tudnak — hallgatni.

Az asszonyi varázs ritkábban csinál férfiból ifjút, mint ifjúból kamaszt.

Van eljegyzés, amely nem egyéb, mint az első lépés a — válás felé.

Hasznos tudnivalók.

Hogyan lehet márványból a zsirfoltot eltávolítani?

Ha oltott mészoldatot erős szappanoldattal keverünk, tejfelszerű pép lesz belőle és ezzel kenjük be márványtárgyainkat, 24 óráig, esetleg 34 óráig rajtuk hagyjuk a kenőcsöt, akkor a foltok eltűnnek. Azonban a kenőcsöt ovatosan kell eltávolítani és a márványt utólag szappanos, majd meg tiszta vízzel lemosni.

Elhomályosult ezüsttárgyak fényesítése.

Négyötöd rész vízbe egy rész szalmiákat öntünk és abba belemártjuk az ezüsttárgyakat. Abban azokat jól le kell mosni, és aztán száraz ruhával ledörzsölniük. Az ezüsttárgyak oly fényesek lesznek, — hogy kétszer olyan jól kell rájuk vigyázni hogy el ne lopják.

Elefántcsontot összeragasztani.

A következő szert ajánljuk: Szintelen zselatint vízzel vastag oldattá főzünk, ehhez egy negyed rész alkoholban feloldott masfix oldatot töltünk, amibe aztán annyi czinkfehéret keverünk, míg mézvastagságú folyadékot nyerünk. Már nem egy afrikai elefánt ragasztotta ezzel össze az eltörött előfogát, ez is bizonyítja hogy a szer kitűnő.

A közönség köréből

A dévai betegsegélyző egyesület fiókja petrosényben lévén egy bizalmi férfinál, a beteg pénzek csak nagy késedelmekkel jutnak a felek kezei közé s ha éppen a beteg meghal azt a bizalmi férfinak be kell jelen-

teni Dévára a betegsegélyző egyesületnek, a mire a pénz 4—5 nap, sőt egy hét múlva érkezik meg.

Sajnosan kell tapasztalunk, hogy a ki azt hitte ha a betegsegélyzőbe belép betegség esetén segélyben lesz részesítve. Igen de mikor? a mikor már meggyógyult és számtalan esetben nagy irka fírka után.

De megtörténik, hogy a meghaltak hátramaradtottja a 20 frt temetési ártányt más jó szívű ember től kölcsönként megszerzi, míg végre valahára a beteg segélyző egyesület néki a 20 frt. temetési költséget megküldi.

És ha a hátramaradtott jó emberekre nem lel, ha lottját nem tudom hogyan temetné el?

Konkrét esetből kiindulva állítom ezt.

A számtalan zaklatások a szolgabírói hivatalnál ki nem fogynak, holott ez nem illetékes eljárni benne. Hogy e sok panasz és jajgatásnak eleje vétségek alkalmazzon a betegsegélyző egyesület egy oly bizalmi férfit kire 200—300 frtot reá bíz és felelőssé tehet a ki fizetésekért, hogy ne szenvedjen a sok nép a saját pénzeért a helytelen rendszer miatt.*

Egy érdekelt.

*) Közzöljük a felszólalást azon észrevétellel, hogy az itteni bizalmi egyén megbízhatóságához szó sem fér s így a hiba a rendszerben keresendő.

Szerk.

Szerk. üzenet.

Vulkáni urnak, Vulkán. Szégyenletes dolog, ha uri emberek annyira elragadtatják magukat, hogy tettleges ségre vetemednek: És ha megessett, nem tartjuk indokoltnak, hogy a nyilvánosság előtt pertraktáltassék. Hogy ilyen sértést s általában becsületbeli ügyet csak is fegyverrel lehesen lovagiasan elintézni, ezt a felfogást nem osztjuk. A körülmények határoznak arra nézve, hogy a megoldás miként történjék. A magyar büntető törvény könyv vétségnek minősíti s államfogházzal sújtja a párbajt, mely a középkornak most is divó maradványa. Van nek sértések, melyekért törvényes megtorlást szerezni nem lehet, de elhallgatni sem szabad. Hogy azonban egy lyuk a levegőben, vagy egy kis bőrkarecolás kiperálna a sértést, azt a felfogást nem osztjuk. Nagyon sokat vitatott eldöntetlen kérdés a párbaj, melynek szabályait Bolgár Ferencz kodifikálta, Magyarországon ez van elfogadva a mérkőzés szabályaként. Kapható minden könyvkereskedés után.

F. urnak Petrosény. Kérdéseire csak jövő számban válaszolhatunk, minthogy az ügy beható tanulmányozást igényel s erre már nem volt idő.

Barátság. Azt kérdé ön, hogy lehet e férfi és nő között igaz barátság? Lehet, a mely rendszerint vagy szerelemmel, vagy összeveszéssel végződik.

URI DIVAT.

A legelegánsabb és legkitűnőbb minőségű **uri ruhakelmék** a jelen és a legközelebbi évadra megérkezvén, kirakatomban és üzletemben megtekinthetők.

Miért is bátorkodom Petrosény és vidéke intelligens uri közönségét a legújabb divatu szövetek dús választékával felszerelt kelmekészletem megismerésére és az esetleges

ruhaszükséglet szíves megrendelésére tisztelettel felkérni.

A legfokozottabb igényeket is kielégítő gyors, pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról a legelőnyösebb feltételek mellett kezeskedve vagyok,

Egy jól nevelt FIU 13—14 éves tanoncuzl azonnal felvétetik.

kiválló tisztelettel:

MANNHEIM F.

Petrosény, főutcza.